

Humanitaire hulp

Als gevolg van (langlopende) conflicten en natuurrampen hadden 87,6 miljoen mensen over de hele wereld behoefte aan humanitaire hulp. Miljoenen mensen ontvluchtten hun huis op zoek naar eten, bescherming en onderdak. In Zuid-Soedan bijvoorbeeld hadden ruim zes miljoen mensen behoefte aan hulp als gevolg van het conflict en de droogte, mede verslechterd door El Niño. Ook in 2016 nam Nederland zijn humanitaire verantwoordelijkheid en ondersteunde VN-organisaties en andere humanitaire organisaties bij het verstrekken van noodhulp aan slachtoffers van oorlog en natuurrampen om hun leven te redden, hun waardigheid te herstellen en hen beter voor te bereiden op de toekomst.

Gerelateerde SDG's

- Geen armoede
- Geen honger
- Goede gezondheid
- Gendergelijkheid
- Schoon water en sanitaire voorzieningen

Highlights

- 87,6 miljoen** Mensen met behoefte aan humanitaire hulp in 2016
- 20,1 miljard** Dollar hadden de VN en partners in 2016 nodig om mensen in nood te helpen
- 434 miljoen** Euro is door Nederland bijgedragen om mensen in nood te helpen

Uitgaven (euro) 2016:

434 miljoen

[Beleidsbrief >](#)

[Resultatenoverzicht >](#)

Indicatoren

Hulpverlening aan mensen in nood

Crisisparaatheid

Effectief humanitair systeem

Hulpverlening aan mensen in nood

Nederland helpt slachtoffers met de gevolgen van rampen en crises om te gaan door levensreddende hulp te bieden (voedsel, onderdak, bescherming) en hun waardigheid te herstellen, zowel direct als via VN-organisaties, de Rode Kruis/Rode Halve Maan beweging, internationale NGO's en lokale organisaties.

Mensen bereikt met humanitaire hulp

Wat betekent deze indicator?

Een belangrijke indicator voor de monitoring van de geboden humanitaire hulp is het aantal mensen dat is bereikt en hulp heeft gekregen.

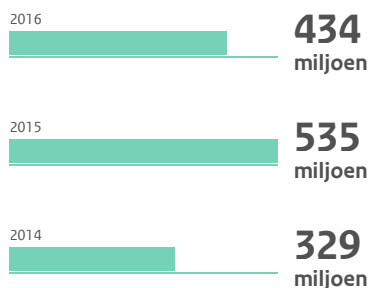
Het exacte aantal bepalen is lastig, onder andere omdat verschillende organisaties soms dezelfde mensen bereiken met verschillende vormen van hulp (bijv. UNICEF met onderwijs en het WFP met voedingshulp aan één en hetzelfde kind).

Nederland berekent het aantal mensen dat met humanitaire hulp is bereikt op basis van het Nederlandse aandeel in de financiering van genoemde organisaties en het totale aantal mensen dat daardoor wordt bereikt.

Nederland hanteert deze manier van toerekening omdat de meeste hulp (gedeeltelijk) niet-geoormerkt wordt verschaft, aangezien dat als de meest effectieve manier wordt beschouwd om snel en effectief humanitaire hulp te verlenen wanneer dat nodig is.

Nederland verschaft ongeoormerkte financiering aan o.a. het VN Central Emergency Relief Fund (CERF), UNHCR, het WFP en UNICEF.

EUR bijgedragen door Nederland om mensen in nood te ondersteunen

Wat betekent dit resultaat?

In 2016 is er wereldwijd door alle actoren in totaal 27,3 miljard dollar uitgegeven aan humanitaire hulp. De bijdrage van Nederland bedroeg €434 miljoen – 2,0% van de wereldwijde humanitaire hulp – in de vorm van steun aan VN-organisaties, de Rode Kruis/Rode Halve Maan beweging en humanitaire NGO's.

Om partners in staat te stellen om, indien nodig, snel te reageren was 52% van de Nederlandse financiering niet-geoormerkt en 45% 'zacht' geoormerkt.

In de loop van 2016 bereikte het World Food Programme (WFP) 82 miljoen mensen, waarvan er een miljoen kunnen worden toegerekend aan Nederlandse financiering. Via landen specifieke VN-fondsen voor humanitaire hulp werden met de Nederlandse financiering 5,5 miljoen mensen van hulp voorzien in onder andere Jemen, Irak, Syrië en Afghanistan. Via de Dutch Relief Alliance zijn 3,3 miljoen mensen bereikt, onder andere in Somalië, Ethiopië, Syrië en Nigeria. Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) bereikte miljoenen mensen, waaronder 459.000 mensen die voedselhulp ontvingen.

Respons bij orkaan Matthew in Haïti (het Rode Kruis/de Rode Halve Maan)

Wat betekent deze indicator?

Het is essentieel dat mensen in nood de nodige steun op tijd ontvangen. Daarom werkt Nederland samen met VN-organisaties, de Rode Kruis/Rode Halve Maan beweging en NGOS's die hulp binnen enkele dagen na het begin van een crisis of natuurramp kunnen leveren of opschalen. Tijdige hulpverlening is niet alleen afhankelijk van de capaciteit van de hulporganisatie, maar ook van de beschikbaarheid van middelen voor een respons. In 2016 heeft Nederland criteria opgesteld voor de tijdige overdracht van financiële middelen voor humanitaire doeleinden aan onze partnerorganisaties, voor snelle hulpverlening en (her)bevoorrading of inkoop.

Wat betekent dit resultaat?

Alle door Nederland gefinancierde humanitaire organisaties kunnen tijdig hulp leveren, gebaseerd op een helder beleid en werkwijze. Zo is bijvoorbeeld het Central Emergency Relief Fund opgezet om flexibele financiering te bieden in het geval van een crisis en is dit een onvervangbare organisatie geworden als het gaat om het inzetten van een levensreddende respons. Het World Food Programme bereikte in 2016 zijn target door bij plotselinge noodgevallen binnen drie dagen na binnenkomst van een verzoek voedseldistributie te realiseren. Het Nederlandse Rode Kruis biedt steun binnen 72 uur na een oproep en het ICRC test momenteel nieuwe benaderingen om nog tijdiger te kunnen reageren.

Naleving van humanitaire standaarden bij hulpverlening

Voedselverstreking door de Dutch Relief Alliance in het door droogte getroffen Zimbabwe. Zwangere vrouwen en jonge moeders ontvangen voedselpakketten in het Zvamabande ziekenhuis in Zimbabwe. (Foto: Ilvy Njiokiktjien)

Wat betekent deze indicator?

Om te garanderen dat mensen adequate hulp ontvangen heeft de humanitaire sector standaarden gesteld waaraan hulporganisaties en -programma's moeten voldoen. De bekendste daarvan zijn de Sphere-standaarden: een set minimumnormen voor levensreddende aspecten, bijvoorbeeld de hoeveelheid water die een mens per dag nodig heeft om te overleven.

Een ander voorbeeld is de Core Humanitarian Standard, die richtlijnen biedt voor goed humanitair ingrijpen vanuit het perspectief van door crisis getroffen gemeenschappen en personen. Nederland streeft verdergaande naleving van deze en vergelijkbare standaarden na en werkt alleen samen met organisaties die daaraan voldoen.

Wat betekent dit resultaat?

Professionele humanitaire organisaties en VN-organisaties houden zich aan humanitaire standaarden en beschikken over mechanismen om te controleren of deze worden gehanteerd. Zo moeten de partners binnen de Dutch Relief Alliance de alliantie van een verklaring voorzien wanneer zij hiervan afwijken. UNICEF heeft in 2017 de ontwikkeling van een systeem voor de monitoring van de prestaties van de clustercoördinatie gesteund.

Als naleving niet mogelijk is pleit Nederland voor een snelle oplossing van het probleem, bijvoorbeeld door meer financiering of een veilige toegang, zoals bij het World Food Programme in Syrië, zodat zo veel mogelijk gegarandeerd kan worden dat mensen hulp ontvangen conform de humanitaire standaarden.

Betere voorbereiding voor respons en herstel bij crises

Om de gevolgen van humanitaire crises te beperken, financiert Nederland humanitaire programma's gericht op het vergroten van de paraatheid van autoriteiten, lokale organisaties en burgers.

Paraatheid van organisaties en autoriteiten

Crisisparaatheid (Het Nederlandse Rode Kruis)

Wat betekent deze indicator?

Door de crisisparaatheid van organisaties en autoriteiten te vergroten, kunnen de gevolgen van een crisis worden beperkt. De afgelopen jaren hebben organisaties hun beleid en methodes met betrekking tot 'responsparaatheid' verder ontwikkeld of versterkt, bijvoorbeeld door reserves op te nemen in hun programma's.

Ondersteuning van lokale actoren en versterking van de lokale capaciteit zijn essentieel. Nederland was een van de pleitbezorgers van de Grand Bargain – een aantal toezeggingen dat tijdens de eerste World Humanitarian Summit is overeengekomen om de efficiëntie en effectiviteit van hulpverlening te vergroten. Een van die toezeggingen is het vergroten van de capaciteit van lokale actoren door ten minste 25% van de humanitaire financiering aan hen toe te kennen.

Wat betekent dit resultaat?

De meeste humanitaire partners van Nederland hebben de afgelopen jaren beleid ontwikkeld met betrekking tot paraatheid. Zo heeft het World Food Programme (WFP) bijvoorbeeld in Nepal en Haïti verschillende pilots uitgevoerd die waren gericht op het verminderen van menselijk lijden door een systeem te ontwikkelen dat vroegtijdig waarschuwt bij klimaatrisico's.

De steun aan lokale organisaties, zodat die sneller kunnen reageren, is na de World Humanitarian Summit toegenomen. UNICEF heeft 36% van zijn uitgaven verschoven naar lokale actoren, voor de uitvoering van humanitaire activiteiten en capaciteitsopbouw. Van het humanitaire fonds voor specifieke crises, de Country-Based Pooled Funds (CBPFs), is 18% van de middelen toegewezen via lokale organisaties.

Versterking van de link tussen humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking

Ethiopië: de kloof tussen humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking voorbij (UN OCHA)

Wat betekent deze indicator?

Door de link tussen humanitaire hulp en ontwikkelingshulp te versterken, wordt het effect van de hulp aan de getroffen bevolking vergroot. Daarom financiert Nederland humanitaire programma's die de weerbaarheid van mensen vergroten en de links tussen humanitaire hulp en ontwikkelingshulp versterken.

Deze 'gecombineerde benadering' is ook overeengekomen tijdens de eerste World Humanitarian Summit: "Een betere werkwijze zit hem niet in het verschuiven van financiering van programma's of actoren voor ontwikkelingshulp naar humanitaire programma's of actoren. In plaats daarvan is het een kwestie van samenwerking over institutionele grenzen heen, op basis van een comparatief voordeel."

Wat betekent dit resultaat?

Nederland financiert programma's die weerbaarheid en samenwerking tussen humanitaire- en ontwikkelingsorganisaties prioriteit geven. In de meeste gevallen komt die samenwerking tot uiting in de humanitaire responsplannen voor een bepaald land.

Met name in landen als Syrië, Jemen en Irak wordt weerbaarheid als belangrijk beschouwd, omdat dit mensen in staat stelt om verdere schokken te weerstaan en hun levensonderhoud zeker te stellen.

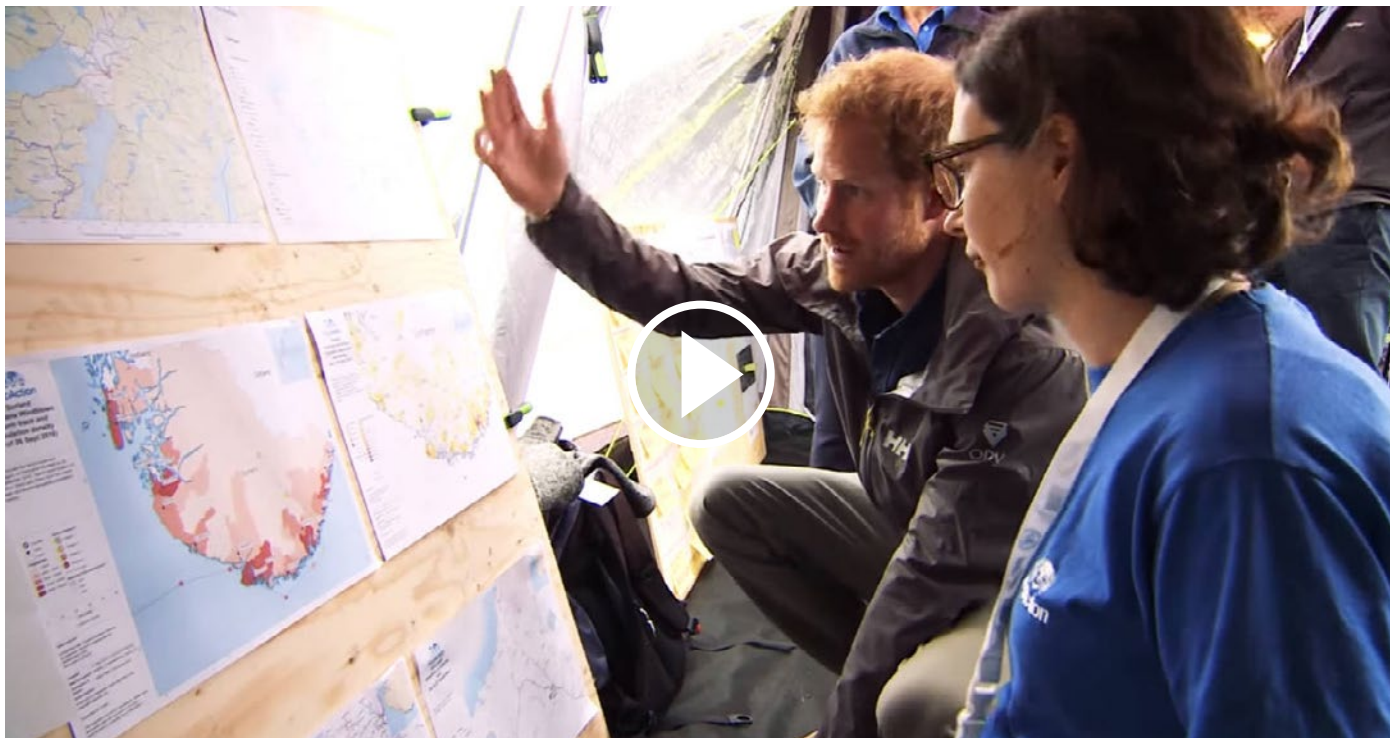
Zo is in Syrië bijvoorbeeld de weerbaarheid vergroot door middel van een multisectorale benadering, waarbij de nadruk lag op het herstellen van het levensonderhoud van mensen, het onderhouden van de openbare en maatschappelijke dienstverlening en het bevorderen van de sociale samenhang en veiligheid, met het oog op een duurzame leefomgeving. Lokale markten zijn door middel van mechanismes voor microfinanciering ondersteund opdat zij getroffen bedrijfstakken konden herstellen, waaronder de textiel- en kledingsector, de reparatie- en renovatiesector, de voedselverwerkende sector en activiteiten gericht op zelfredzaamheid.

Een effectief humanitair systeem dankzij innovatie, beter leiderschap, coördinatie en verantwoording

Om de effectieve en efficiënte levering van hulp aan getroffen bevolkingen bij een crisis te garanderen, is er een effectief humanitair systeem nodig, inclusief goede coördinatie, leiderschap, kennisvergaring, innovatie en verantwoording. De Verenigde Naties leiden de coördinatie van humanitaire hulp.

Effectieve coördinatie van humanitaire hulp

Vrijwilligers maken een kaart tijdens een grote noodhulpoefening in Noorwegen. (MapAction)

Wat betekent deze indicator?

Wereldwijd is de vraag naar humanitaire hulp toegenomen. De middelen om deze hulp te bieden zijn echter niet meegegroeid.

Om de beschikbare middelen zo efficiënt en effectief mogelijk te gebruiken is het essentieel dat humanitaire actoren voor een gecoördineerde respons zorgen. Daardoor kunnen zij hun werk effectief verrichten en zo veel mogelijk mensen bereiken en helpen. VN-organisaties leiden de wereldwijde coördinatie van hulp aan de hand van thematische clusters, zoals onderwijs, bescherming, water, sanitaire voorzieningen en hygiëne. VN-organisaties, internationale NGO's en nationale organisaties plannen in deze clusters de verstrekking van humanitaire hulp. Maar hoewel er zeker vooruitgang is geboekt, is er nog altijd ruimte voor verbetering. Daarom werkt Nederland aan een effectief systeem voor de coördinatie van humanitaire hulp.

Wat betekent dit resultaat?

In 2016 maakte Nederland zich sterk voor effectieve coördinatie van humanitaire hulp, zowel tijdens veldbezoeken als bij vergaderingen op hoog niveau, bijvoorbeeld in de OCHA Donor Support Group. Nederland heeft niet-geormerkte steun verschaft aan VN-organisaties, waaronder het UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Het UN OCHA coördineert het wereldwijde humanitaire systeem en de relaties tussen humanitaire actoren en nationale overheden.

Alle landen die een oproep deden tot humanitaire hulp beschikken over formele structuren voor deze coördinatie op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

Wat is het International Aid Transparency Initiative? (IATI Videos)

Wat betekent deze indicator?

Om de transparantie van humanitaire financiering en de verantwoording tegenover de betrokken bevolking, het publiek en donoren te bevorderen, hebben de humanitaire partners tijdens de World Humanitarian Summit van 2016 transparantie aangenomen als een van de belangrijkste doelstellingen voor de komende jaren. Aangezien transparantie essentieel is om inzicht te krijgen in de voortgang van de hulpverlening en te kunnen leren van goede en slechte werkmethodes, ziet Nederland dit als een prioriteit.

Wat betekent dit resultaat?

In 2016 nam Nederland deel aan de eerste World Humanitarian Summit. Een van de belangrijkste resultaten van dit topperleg was de Grand Bargain: een aantal toezeggingen om de efficiëntie en effectiviteit van humanitaire hulpverlening te vergroten.

Samen met de Wereldbank werkt Nederland aan het nakomen van de toezeggingen van de Grand Bargain met betrekking tot transparantie. Door de NGO Development Initiatives te financieren om de transparantiedoelstellingen te promoten wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de transparantie via het open data systeem International Aid Transparency Initiative (IATI). Nederland heeft rapportage via het IATI-systeem ook als randvoorwaarde gesteld voor financiering van hulpprogramma's om zo de transparantie te vergroten. Door rapportage via open data leggen humanitaire partners verantwoording af over de hulpverlening aan het publiek, hun donoren en - het belangrijkste - de betrokken bevolking.

Verbeterd beheer van de afvoer van afvalwater uit het vluchtelingenkamp Za'atari (UNICEF & VN Global Pulse)

Wat betekent deze indicator?

De vraag naar humanitaire hulp neemt toe. Zeker gezien de te verwachte verdergaande klimaatverandering en de te verwachte exponentieel groeiende wereldbevolking, kan de behoefte aan humanitaire hulp de komende decennia verder stijgen. Om aan de toenemende vraag om hulp tegemoet te kunnen blijven komen, zijn effectievere evidence-based processen voor innovatie en besluitvorming met betrekking tot humanitaire hulp nodig.

Daarom maakt Nederland zich sterk voor innovatie en het leren van gemaakte fouten. Dat zal de humanitaire sector effectiever en efficiënter maken, zodat deze sneller en adequater kan inspelen op de groeiende behoefte aan humanitaire hulp.

Wat betekent dit resultaat?

Om voor nu en de toekomst een adequate humanitaire respons te garanderen, heeft Nederland innovatie van de humanitaire sector tot prioriteit gemaakt. Daarom ondersteunt Nederland verschillende innovatieprojecten op humanitair gebied en treedt het land op als pleitbezorger voor innovatie, zowel tijdens overleg op hoog niveau als in het veld.

Zo heeft Nederland zich bijvoorbeeld sterk gemaakt voor meer gebruik en uitwisseling van big data bij humanitaire crises, onder andere door de oprichting van het Centre for Humanitarian Data van UN OCHA in Den Haag in 2017 en door programmatische steun aan Global Pulse, een VN-organisatie die het gebruik van big data stimuleert met het oog op betere hulpverlening.

"Ik roep individuele burgers op om humaniteit tot ons gemeenschappelijk doel te maken. Daag je leiders uit om beslissingen te nemen die de humaniteit bevorderen en beschermen."

- Voormalig VN secretaris-generaal Ban-Ki Moon in het World Humanitarian Summit rapport

Uitgelicht project

Central Emergency Response Fund

Het Central Emergency Response Fund (CERF) van de VN verschaft snel en efficiënt financiering aan organisaties die mensen in nood tijdens crises bijstaan, waaronder aan crises die weinig aandacht in de media krijgen. Nederland heeft in 2016 €55 miljoen aan CERF bijgedragen.

Aanvullende bronnen

- [Facebook Nederland in Crisisgebieden](#)